

 “ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА” ЕАД

Ф И Н А Н С О В   О Т Ч Е Т

към 31 декември 2013 г.

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Пристанище Варна е регистрирано като еднолично акционерно дружество с държавно имущество с Решение № 2107/17.05.1996 год. на Варненски Окръжен Съд. Основният капитал е в размер на 8 493 571 лева, разпределен в 8 493 571 бр. поименни акции с номинална стойност 1 лв. всяка една.

Към 31.12.2013 г. "Пристанище Варна" ЕАД се управлява от Съвет на директорите в състав:

1. Константин Димитров Азов – Председател на Съвета на директорите
2. Ведат Ахмед Сакалль – Заместник председател на Съвета на директорите
3. Божидар Костадинов Чапаров – Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите

Дружеството се представлява от Изпълнителния директор – Божидар Костадинов Чапаров.

Към 31.12.2013 год. дружеството се управлява от Съвет на директорите и се представлява от Изпълнителния директор - Божидар Костадинов Чапаров.

Настоящия финансово-икономически анализ обхваща основни позиции и резултати от стопанската дейност на "Пристанище Варна" ЕАД, отразена в счетоводните и експлоатационни отчети за 2013 год., като за база за сравнение е използван съответния период на предходната 2012 година.

2. АНАЛИЗ НА ОПЕРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ

2.1 Анализ на производствената дейност.

В резултат на цялостната работа на Ръководството на "Пристанище Варна" ЕАД са постигнати следните основни резултати:

През 2013 г. в "Пристанище Варна" ЕАД са обработени 11 000 хил. тона товари.

В сравнение със съответния период на предходната година са обработени с 2 058 хил. тона повече - увеличение с 23,0%, в т.ч. ръст на насипните товари – 31,8%, наливните товари – 20,9%, генерални товари – 9,5%, контейнери – 0,9%.

През отчетния период 65,74% от товарите са в насипно състояние, 7,43% - генерални товари, 12,01% - наливни товари и 14,83% - товари в контейнери.

2.2 Пазарен анализ.

Маркетингова политика

"Пристанище Варна" ЕАД присъства активно на пазара на пристанищните услуги, използвайки своите конкурентни предимства за да привлича нови товари и клиенти, да увеличава едни от най-главните показатели – обработен тонаж и реализирани приходи и чрез подобрене на експлоатационните, технологични, технически параметри на оказваните пристанищни услуги и ефективни маркетингови действия да увеличава тяхното качество и осигурява изпълнението на производствената си програма.

Основни фактори, оказващи влияние върху резултатите, постигнати през 2013 г.:

- Изключително високата зърнена реколта през 2013 г., ръст 77% спрямо 2012 г.;
- Гъвкава пристанищна политика за привличането на нови товари и клиенти , както и резултатните усилия на клиентите в предлагането на товари за пристанището;
- обработка на голямо количество зърно с висока приходна ставка/тон (спрямо останалите насипни товари) и високо тарифиращи се генерални товари;
- ръст в контейнерооборота спрямо 2012 г.;
- добро ценово ниво на пристанищните услуги и през 2013 г.;
- реорганизация на работни места, процеси, реконструкция на инфраструктурата, инвестиции в техника, с цел подобряване качеството на пристанищните услуги;

Конкуренти

„Пристанище Варна“ ЕАД е зависимо по отношение на политиката и резултатите си от своите конкуренти, най-вече във Варненския регион. Увеличеният брой частни/концесионирани пристанища и обособени пристанищни кейове отклоняват част от товарите/ клиентите чрез по-ниски цени на услугите си. Силна е конкуренцията на пристанищата Констанца (за зърно и контейнери) и Солун (за контейнери).

„Пристанище Варна“ ЕАД активно използва своите конкурентни предимства (близостта на пристанището до зърно-производителните райони, разполагаемост с магазини; капацитетни възможности за обработка на големи кораби, специализирани контейнерни терминали в двете си съставни пристанища), Непрекъснатата реорганизация на работния процес, осъвременяване на техниката, подобряване инфраструктурата, условията и качеството на услугите повишава удовлетвореността на клиентите и задържането им.

2.3 Изпълнение на инвестиционната програма.

Реализираните инвестиции за 2013 г. са финансирани със собствени оборотни средства. Основна цел е поддържането на висок процент техническа готовност, гарантираща по-високи норми на обработка на товарите, запазване на стабилно финансово състояние и постигане на добри икономически резултати.

2.4 Основни проблеми и рискове.

- Засилена конкуренция на малките варненски пристанища и пристанищни кейове (ПЧМВ, „Булярд“);
- Начисляването (в качеството си на държавен/служебен пристанищен оператор) към Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ на такса (концесионен тип), в размер на 0.20 евро за всеки обработен тон товар (с цел използването ѝ за поддържане и развитие на пристанищната публична държавна собственост);

Пазарната среда за 2013 г.

Световната икономическа криза и нейните ефекти за страната (сривове на международните пазари на търгуваните товари, намаляване на потреблението, намаляване на чуждите инвестиции, забавяне ръста на БВП и пр.), дават своето отражение върху морския бизнес и пристанищата.

Въпреки своята предпазливост, прогнозните данни съдържат редица **рискове**, подчинени изцяло на икономическата рецесия и свързани с:

- запазените цени на услугите ни за 2014 г., за което Ръководството и Борда на дружеството взеха решение (поради проблемни пазарни условия и тенденции, направените проучвания за запазени цени на услугите в другите български пристанища);
- очерталата се през 2012 г. и 2013 г. тенденция на намаление на общия тонаж предлагани товари на стратегическите ни клиенти (Солвей Соди АД, Агрополихим АД, Девня Цимент АД и др.), които обичайно осигуряват малко над 40% от товарооборота
- продължаващото снижение на обработваните горивни суровини от внос (въглища и петрококс) – с 7,3% по-малко от 2012 г. ;
- бавното и трудно съвземане от кризата на стратегическите и традиционни клиенти на пристанището;
- все още невъзстановените пазари на традиционно работещи се в пристанището товари (силно влияещи се от пазарната конюнктура): метали, товари за строителството, товарите на Девня Цимент, компоненти за ветрогенератори и пр.;
- непрекъснатите атаки от клиентите за намаляване цените на услугите;
- неизвестната зърнена реколта за 2014 г.;
- опасност от насочването на клиентите към други пристанища в региона, прилагачи към клиентите силна и агресивна политика на „ниски цени“.
- драстичен спад с над 2,5 пъти през 2013 г. на обработения дървен материал – поради пазарна конюнктура.

Основните акценти на предприетите от ръководството на „Пристанище Варна“ ЕАД антикризисни мерки, залегнали при разработването на Бизнес-плана за 2014 г. и договарянето на търговската ни кампания с клиентите за 2014 г., което е осъществено през четвъртото тримесечие на 2013 г. са насочени към:

- прилагане на различни маркетинг средства и лостове с цел задържането на стратегическите, традиционните и новоспечелени клиенти;
- привличане на нови товари и клиенти;
- предоставяне на съобразени и разумни облекчени условия при оказването на услугите.

3. ИНФОРМАЦИЯ ПО ЧЛ. 187Д И ЧЛ. 247 ОТ ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН

През 2013 г., Дружеството не е придобило собствени акции чрез обратно изкупуване.

През 2013 година Съвета на директорите на Пристанище Варна ЕАД е получил възнаграждения от Дружеството на стойност 76 хил. лв.

Съвет на директорите на Пристанище Варна ЕАД към 31 декември 2013 г.:

Председател - Константин Димитров Азов

Заместник-председател – Ведат Ахмед Сакалль

Изпълнителен директор – Божидар Костадинов Чапаров

4. ИЗБРАНИ ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Финансови съотношения	2013	2012
Рентабилност на приходите (Финансов резултат / Нетен размер на приходите от обичайна дейност)	6,55%	4,26%
Рентабилност на собствения капитал (Финансов резултат / Собствен капитал)	10,29%	8,43%
Коефициент на обща ликвидност (Краткотрайни активи / Краткосрочни задължения)	1,73	2,44
Коефициент на бърза ликвидност (Вземания + Финансови средства / Краткосрочни задължения)	1,42	1,98
Финансови съотношения		
Коефициент на абсолютна ликвидност (Парични средства / Текущи задължения)	0,84	1,04
Коефициент на финансова автономност (Собствен капитал / Привлечен капитал)	1,37	2,75
Коефициент на задлъжнялост (Привлечен капитал / Собствен капитал)	0,73	0,36
Финансови показатели		
Нетни приходи от дейността	66 166	55 480
Нетна печалба	4 361	2 422
Общо активи	47 775	40 963
Общо пасиви	20 141	10 919
Собствен капитал	27 634	30 044

Приходите на "Пристанище Варна" ЕАД се формират от продажбата на услуги от основната дейност – претоварна, складово-експедиционна, услуги от спомагателната дейност и др.

Увеличението на приходите е в следствие:

- Обработените количества товари:

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА за годината, приключваща на 31 декември 2013 г.

- увеличения обем на товарите от „Каолин“, „Аурубис“, „Девня Цимент“;
- увеличен обем на обработените зърнени храни;
- добро ценово ниво на пристанищните услуги и през 2013 г.;
- Промяна в структурата на обработваните товари;

За 12 месеца на 2013 г. са обработени 132 066 TEU контейнери при 127 915 TEU за 2012 г. Увеличението е в резултат на увеличения брой корабопосещения, отделянето на линейните оператори със собствени кораби, създадената организация за обработка на корабите и въведената техника.

5. ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДСТВОТО

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината, финансовото му представяне и паричните му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния финансов отчет към 31 декември 2013 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовият отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие, като по преценка на ръководството предприятието е способно да продължи дейността си като действащо. При тази преценка е взета предвид цялата налична информация за предвидимо бъдеще, но е налице съществена несигурност, която е в зависимост от бъдещите решения на изпълнителната власт на Република България.

Ръководството на дружеството счита, че в средносрочен план - до две години е възможно реализирането на частни концесии върху територията на „Пристанище Варна“ ЕАД, но за следващия период от дванадесет месеца очаква запазване на обема и характера на извършваните пристанищни дейности от дружеството. Започналото обсъждане в Министерството на транспорта и Министерския съвет за териториално преместване и концесиониране на пристанищните съоръжения и дейности е в начален/проектен етап и Ръководството на дружеството предвижда, че това ще се отрази върху извършваната дейност, в период от две до пет години.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

Божидар Костадинов Чапаров
Изпълнителен директор

Варна, 2014 г.

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД, град Варна

Финансов отчет за 2013 година
Заедно с доклад на независимия одитор

Съдържание

Годишен доклад за дейността	1 - 5
Финансов отчет:	
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	1
Отчет за финансовото състояние	2
Отчет за паричните потоци	3
Отчет за промените в собствения капитал	4
Приложение към финансовия отчет	5 – 39
Доклад на независимия одитор	a-b

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

**ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
за годината, приключваща на 31 декември 2013**

	Приложения	2013 BGN'000	2012 BGN'000*
Приходи	3	66 166	55 480
Други доходи/(загуби) от дейността, нетно	4	364	1 403
Разходи, за придобиване на имоти, машини и съоръжения	13	31	15
Разходи за материали	5	(9 143)	(8 622)
Разходи за външни услуги	6	(9 105)	(6 835)
Разходи за персонала	7	(39 496)	(35 759)
Разходи за амортизация	13, 14	(2 740)	(2 302)
Други разходи за дейността	8	(1 212)	(885)
Печалба от оперативна дейност		4 865	2 495
Финансови разходи	9	(125)	(46)
Финансови приходи	10	107	162
Печалба преди облагане с данъци		4 847	2 611
Разход за данъци върху печалбата	11	(486)	(189)
Нетна печалба за годината		4 361	2 422
Друг всеобхватен доход:	12		
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи		(324)	64
Данък върху печалбата, отнасящ се за компонентите на другия всеобхватен доход		94	96
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък върху печалбата		(230)	160
Общо всеобхватен доход за годината		4 131	2 582

*преизчислен и рекласифициран

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 3 април 2014 г.

Виолета Златкова
Главен счетоводител

Божидар Чапаров
Изпълнителен директор

Приложението на страници от 5 до 39 съставлява неразделна част от финансовия отчет.

0198 Калю Донеv
Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
за годината, приключваща на 31 декември 2013

	Приложение	2013 BGN'000	2012 BGN'000*	1.1.2012 BGN'000*
АКТИВИ				
Нетекущи активи				
Имоти, машини и съоръжения	13	27 042	19 372	20 029
Нематериални активи	14	46	53	62
Инвестиции на разположение за продажба	15	169	170	170
Активи по отсрочени данъци	11	238	-	-
Общо нетекущи активи		27 495	19 595	20 261
Текущи активи				
Материални запаси	16	3 705	3 967	3 634
Търговски и други вземания	17	6 749	8 168	7 813
Парични средства и парични еквиваленти	18	9 797	9 093	9 360
Данък върху дохода за възстановяване	19	29	140	88
Общо текущи активи		20 280	21 368	20 895
Общо активи		47 775	40 963	41 156
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ				
Собствен капитал				
Основен капитал		8 494	8 494	8 494
Неразпределена печалба		2 844	2 532	3 701
Резерви		16 296	19 018	18 210
Общо собствен капитал	20	27 634	30 044	30 405
Нетекущи пасиви				
Дългосрочни банкови заеми	21	5 307	-	859
Дългосрочни задължения към персонала	22	2 191	1 979	2 080
Дългосрочно задължение по аванси	27	939	-	-
Пасиви по отсрочени данъци	11	-	165	389
Общо нетекущи пасиви		8 437	2 144	3 328
Текущи пасиви				
Търговски и други задължения	23	9 555	7 804	6 253
Текуща част от дългосрочни банкови заеми	21	1 447	860	1 032
Задължения/провизии по съдебни дела	24	558	-	-
Финансирания	25	144	111	138
Общо текущи пасиви		11 704	8 775	7 423
Общо пасиви		20 141	10 919	10 751
Общо собствен капитал и пасиви		47 775	40 963	41 156

*преизчислен и рекласифициран

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 3 април 2014 г.

Виолета Златкова
Главен счетоводител

Божидар Чапаров
Изпълнителен директор

Приложениято на страници от 5 до 39 съставлява неразделна част от финансовия отчет.

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, приключваща на 31 декември 2013

	2013 BGN'000	2012 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Парични постъпления от клиенти	71 680	61 407
Парични плащания на доставчици	(21 213)	(20 166)
Парични плащания на персонал	(36 899)	(35 560)
Парични наличности, получени от оперативна дейност	13 568	5 681
Получени лихви	7	12
Платени данъци от печалбата	(705)	(371)
Платени данъци (без данъци от печалбата)	(360)	(666)
Изплатени дивиденди	(6 541)	(2 943)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	5 969	1 713
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Закупуване на имоти, машини и съоръжения	(11 163)	(1 072)
Постъпления от дивиденди от активи на разположение и за продажба	112	100
Получени лихви по депозити		55
Нетни парични потоци, използвани за/(от) инвестиционна дейност	(11 051)	(917)
Парични потоци от финансова дейност		
Получен дългосрочен заем	7 237	-
Предоставени депозити, нетно	-	782
Плащания по дългосрочен заем	(1 342)	(1 032)
Платени лихви по заеми	(109)	(31)
Нетни парични потоци от/(използвани за) финансова дейност	5 786	(281)
Нетно изменение на паричните потоци	704	515
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	9 093	8 578
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода (Приложение 19)	9 797	9 093

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 3 април 2014 г.

Виолета Златкова
Главен счетоводител

Божидар Чапаров
Изпълнителен директор

Приложението на страници от 5 до 39 съставлява неразделна част от финансовия отчет.

3

0198 Калю
Донев
Регистриран одитор

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

**ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, приключваща на 31 декември 2013**

	Основен капитал	Неразпределени печалби	Резерви	Преоценъчен резерв	Общо собствен капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо към 1 януари 2012 година	8 494	3 718	8 352	9 858	30 422
		(17)			(17)
Преизчислено салдо	8 494	3 701	8 358	9 858	30 405
Промени в капитала през 2012 година					
Разпределение на печалбата, в т.ч.:					
за дивиденди		(3 718)	775		(2 943)
други		(2 943)			
за дивиденди		(775)	775		
Общ всеобхватен доход за годината		2 486		96	2 582
Прехвърляне към неразпределена печалба		63		(63)	
Салдо към 31 декември 2012 година	8 494	2 532	9 127	9 891	30 044
Промени в капитала през 2013 година					
Разпределение на печалбата, в т.ч.:					
за дивиденди		(3 796)	(2 745)		(6 541)
други		(3 041)	(3 500)		(6 541)
за дивиденди		(755)	755		
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:		4 037		94	4 131
Печалба за годината		4 361			4 361
Други компоненти на всеобхватния доход		(324)		94	(230)
Прехвърляне към неразпределена печалба		71		(71)	
Салдо към 31 декември 2013 година	8 494	2 844	6 382	9 914	27 634

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 3 април 2014 г.

Виолета Златкова
Главен счетоводител

Божидар Чапаров
Изпълнителен директор

Приложението на страници от 5 до 39 съставлява неразделна част от финансовия отчет.

4

0198 Калю Донеv
Регистриран одитор

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2013

1 Информация за дружеството

1.1. Учредяване и акционери

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД (Пристанище Варна, дружеството) е акционерно дружество със 100% държавно участие. Първоначално то е регистрирано като дружество с ограничена отговорност през 1991 г. в резултат на отделянето на активите и пасивите на дружеството от Български Морски Флот. През 1997 г. юридическата форма на дружеството е променена на еднолично акционерно дружество („ЕАД“).

Правата на собственика от страна на държавата по отношение на Пристанище Варна се упражняват от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Адресът на управление на Пристанище Варна е пл. „Славейков“ No. 1, Варна, п.к. 9000, България.

1.2. Дейности

Основната дейност на Пристанище Варна е свързана с претоварни услуги, съхранение на товарите и други пристанищни услуги.

Пристанище Варна предоставя и редица други допълнителни услуги, свързани с корабите, като водоснабдяване, осигуряване на телефон, електрозахранване, отдаване за ползване на пристанищни технически средства и др. В структурата на Пристанище Варна влизат две отделни пристанища: Пристанище Варна-Изток, Пристанище Варна-Запад.

Към 31 декември 2013 г. дружеството има 1 632 служители, наети на трудови договори (2012 г.: 1 621).

2. Счетоводна политика

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Пристанище Варна е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2012 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2012 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Тези стандарти и тълкувания включват:

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно трансфер на финансови активи (в сила за годишни периоди от 01.07.2011 г. – приет от ЕК).* Тези промени са свързани с разширяване на изискванията за оповестяване на данни относно трансферирани финансови активи и операциите с тях, вкл. в зависимост от обстоятелството дали към датата на финансовия отчет отчитащото се предприятие продължава да има участие и отговорност към съответния финансов актив чрез носене на определени рискове, права и ползи, и независимо дали трансферираниите активи са отписани или не от отчета му за финансовото състояние.

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2013

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2012 г., няколко стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. Едни от тях са приети за действащи през 2012 г., но за годишни периоди, започващи след 1 януари 2012 г., а други – за годишни периоди, започващи на и след 1 януари 2013 г. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството за следващи периоди:

- *МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.07.2012 г. – приет от ЕК).* Промяната въвежда изискване за представяне на компонентите на други всеобхватни доходи в отчета за всеобхватния доход в две отделни групи, в зависимост от това дали те потенциално в бъдеще биха могли последващо да се рекласифицират или не към отчета за доходи в текущите печалби и загуби, вкл. и техния данъчен ефект. Променено е и наименованието на самия отчет за всеобхватния доход – отчет за печалбата или загубата и друг всеобхватен доход

- *МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2012 г. – приет от ЕК).* Промяната е свързана с изричното пояснение, че оценката на отсрочените данъци (актив или пасив), свързани с определен актив, следва да се направи през призмата на намеренията на съответното предприятие как ще възстановява инвестираните средства в балансовата стойност на този актив – чрез продажба или през продължаваща употреба. Конкретни правила са дадени в случаите на нетекущи активи, преоценени по реда на МСС 16, но най-вече за инвестиционните имоти, оценявани по справедлива стойност по МСС 40, вкл. придобити по реда на бизнес-комбинации – т.е. приема се презумцията, че те ще се възстановяват през продажба за целите на определяне на отсрочените данъци. ПКР 21 е инкорпориран в МСС 12, поради което е отменен с датата на влизане в сила на промяната в МСС 12.

- *МСС 19 (променен) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК).* Промените са свързани с плановете с дефинирани доходи и доходите при напускане. Фундаменталната промяна е отпадането на метода на „коридора“ и въвеждането на правилото за признаване на всички последващи оценки (до сега наричани – актюерски печалби или загуби) на задълженията по дефинирани доходи и на плановете от активи в момента на възникването им, през компонент на „други всеобхватни доходи“, както и ускореното признаване на разходите за минал стаж.

- *МСФО 9 (издаден м.11.2009 г. и м.10.2010 г.) Финансови инструменти: Класификация и оценяване (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г., ревизирано приложение за годишни периоди от 01.01.2015 г. – не е приет от ЕК).* Този стандарт замества части от МСС 39, като установява принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. Той въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Въвеждат се две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до евентуални промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск).

- *МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК).* Преходни разпоредби – относно прилагането на стандарта за първи път (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – не са приети от ЕК). Този стандарт въвежда изисквания за оповестяване и към информацията в оповестяванията във финансовите отчети относно всички видове участия на отчитащото се предприятие в други дружества и предприятия, вкл. и ефектите и рисковете от тези участия.

- *МСФО 13 Измерване на справедлива стойност (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК на 11.12.2012 г.).* Този стандарт се явява единен източник с методологически насоки, съдържащ прецизирано определение на понятието „справедлива стойност“, правила и методика за нейното измерване, както и по-широки изисквания за оповестяване относно справедливата стойност и нейното измерване за целите на всички МСФО. Той покрива както